

СТАНОВИЩЕ

от проф. дбн Дилян Николаев Николчев, катедра „Практическо богословие“,
Богословски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“,
по конкурс за избор на доцент в професионално направление 2.4. Религия и
теология, обявен в ДВ № 63 от 30.07.2021 г.,
с единствен участник гл. ас. д-р Любомир Ангелов Игнатов

1. Информация за конкурса

Становището е част от процедурата по обявения в бр. 44/29.05.2018 г. на Държавен вестник конкурс за „доцент“ по професионално направление 2.4. Религия и теология към катедра „Практическо богословие“ при Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Изложението е съобразено със Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и нормативните изисквания на Университета за придобиване на академични длъжности.

2. Информация за кандидата в конкурса

Учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Любомир Игнатов покрива изискването за преподавателски опит и учебна натовареност в СУ. През 2015 г. той е избран с конкурс за редовен асистент в катедра „Практическо богословие“, а през 2019 г. е вече главен асистент. През годините на преподавателския си трудов стаж той води курсове под формата на семинарни упражнения и лекции по Въведение в псалтикознанието, Невмология с теория на осмогласието, Математарна псалтика, Еортологична псалтика с история на псалтикийното изкуство, Псалтикийни треби, Източно църковно пение и богослужебен ред, Псалтикийна утреня и литургия, Въведение в църковното пение, Мелоречитативна техника и Църковнопевчески жанрове в бакалавърска и магистърска степен. Д-р Игнатов дълги години преподава Източно църковно пение и Типик в Софийската духовна семинария – преди постъпването му в Богословския факултет на позиция „асистент“, както и понастоящем на половин щат.

През 2018 г. гл. ас. д-р Любомир Ангелов Игнатов защитава в Богословския факултет докторска дисертация на тема „Динамика в осмислянето на църковното пение в периода IV – VI в. (аксиология и праксиология)“. Дисертацията е публикувана през 2021 г. със същото заглавие, Варна, ISBN 978-619-91575-4-1.

3. Научно-изследователска дейност и оценка на научните резултати и приносите

Научно-изследователската дейност на кандидата покрива напълно конкретните препоръчителни изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Приложен е „Списък на публикациите, представени за участие в конкурса“, които са 18 (статии, студии, монография – защитена дисертация). Няма да скрия, че имам възражение към така представения списък с публикации, които трябва да се рецензират от членовете на научното жури. От една страна, в списъка не фигурира основният труд-монография, с който д-р Игнатов участва в конкурса (със заглавие: Псалмопение – духовно-музикална съкровищница на двата Завета. Книга за книгата „Псалтир“¹. С., 2021, ISBN 978-619-91934-1-9, общо 280 стр.) Отсъствието на това заглавие от „Списък на публикациите, представени за участие в конкурса“ отдавам на обстоятелството, че книжното му тяло е

¹ Изписал съм заглавието според пунктуационните правила, а не така, както авторът го е изписал при отпечатването на монографията: тъй като „духовно-музикална съкровищница...“ се отнася за „Псалмопение, то тирето след него е задължително. Освен това Завет/Завета е прието в богосл. език да се изписва с главна буква. Книгата „Псалтир“ се поставя в кавички.

отпечатано в последния момент от срока, обявен за подаване на документите по конкурса, с други думи, приемам това за технически пропуск, имайки предвид също, че основният труд все пак е отбелязан в други два документа по конкурса – в „Научни приноси от изследователската дейност в областта на Източноцърковното пение на гл. ас. д-р Любомир Игнатов“ и в изготвената от кандидата справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ. От друга страна, в посочения „Списък на публикациите, представени за участие в конкурса“ фигурират 4 или 5 публикации, които не могат да бъдат предмет на рецензиране – според самия Л. Игнатов с отпечатаната си дисертация (под № 1 в списъка), 1 студия (под № 3 в списъка) и 2 статии (под № № 6 и 7 в списъка) той е участвал вече в процедури за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ и за придобиване на научното звание „доктор“. Според администратора на Богословския факултет д-р Татяна Иванова, отговаряща за вписването в НАЦИД от страна на Богословския факултет, не трябва да се рецензират 3 статии (под № № 6, 7 и 8 в списъка), както и цитираната по-горе защитена вече дисертация. **Това обстоятелство ми дава основание да не рецензирам цитираните публикации.**

Представеното монографично изследване „Псалмопението – духовно-музикална съкровищница на двата Завета. Книга за книгата „Псалтир“ е постигнало своеобразно ново осмисляне на църковнопевческото изкуство в псалмопевчески аспект. Авторът е обърнал внимание на неизследваните или недостатъчно изследваните и непознати на църковната (и не само) общественост църковномузикални проблеми.

Страниците от 265 до 280 в монографията са заети от Библиография и Допълнителна литература по темата. Една част от заглавията са на български език, другите са на чужди езици (изписани на латиница и на гръцки).

Монографията се състои от две части – първата има две глави, втората – три глави. Не е ясно защо д-р Игнатов не е отбелязал коректно тази структура на изследването си в документа „Научни приноси от изследователската дейност в областта на Източноцърковното пение на гл. ас. д-р Любомир Игнатов“, който предоставя за участието си в конкурса. Цитирам: „Монографията се състои от **четири глави**, предхождани от пропедевтичен увод. Всяка от четирите глави е със свои приноси към богословската наука“. **Посочената в документа за приносите структура на труда очевидно не отговаря на структурата на отпечатаната монография на кандидата.** Освен това прави впечатление липсата на системност в озаглавяването: Част I носи заглавие „Псаломите – поезия и музика на духа“, но **самите глави не са озаглавени** и читателят сам трябва да преценява дали първата глава е „Из опита на старозаветното музикословие“, а втората глава е „Музикологична екзегетика на псалмовите надписи“; Част II е озаглавена „Псаломски песнопения в съвременното православно Богослужение“, като първата и втората глава са неозаглавени, но пък третата глава има заглавие. Всичко това обърква читателя преди самия прочит и по време на прочита на изследването.

В увода на монографията са застъпени общи сведения за Псалтира, разгледан е и въпросът за поетическото творчество на цар Давид и останалите творци на псалми, с прецизиране авторството на всеки един от тях. Д-р Игнатов е отделил внимание и на темата за значението и мисията на псалмите в старозаветното и новозаветно време.

В първа глава от първа част авторът е обърнал внимание на старозаветната певческа и инструментална богослужебна традиция, като особено е акцентирал върху въпросите за вокалната музикална традиция в Православната църква и значението на псалмопението в богослужението на новия Израил. Съгласен съм с

автора, че „приносът на тази глава се състои в издирената и представена информация от древни писания, както и изследвания по темата в наши дни“.

Втора глава от първа част представя пълен опис и тълкувания на псаломските надписи, като специално внимание се отдава на припсаломския термин *selah*. Такова музикологично изследване на псалмовите надписи и припсалмовите термини в българската богословска наука се прави за първи път и в това се състои приносният характер на втора глава от тази част на изследването.

Темата на Част II е „Псаломски песнопения в съвременното православно богослужение“. В първа и втора глава от тази част обект на изследване са псалмопенията или отделните псаломски стихове, които са в богослужебния ред на централните обществени богослужения „Вечерня“ и „Утреня“. Подобно музикологично изследване и пълен опис на псалтирните участия в тези последования се прави за първи път.

Трета глава от Част II има за обект на изследване псалтирните участия в литургията и останалите последования от денонощния богослужебен кръг, като авторът е направил пълен опис на псалтирните участия в тези последования. Научният принос на тази глава е безспорен.

Според мен приносът на изследването се намира най-вече именно в Част II от труда – тя е посветена на музикологията в псалмите, „т.е. на музикологичните податки в тях и всичко свързано с опита и традициите на старозаветното музикословие и съответно на отражението му в новозаветната богослужебна практика“. Приносния характер на тази част от труда осъзнава и самият автор (с. 261).

Статиите и студията, с които гл. ас. д-р Любомир Ангелов Игнатов участва в конкурса за „доцент“, показват неговия последователен научен интерес към църковното пение – като теория и практика. Тази последователност в научните занимания е предпоставка за едно действително задълбочено познаване на материята и изграждане на изследователски умения.

Обобщавайки, позволявам си да твърдя, че гл. ас. д-р Игнатов е изградил се и утвърдил се в годините учен, но в същото време е и изследовател с пропуски от техническо естество в своите научни разработки. Това ми възражение е концептуално и се надявам в бъдеще д-р Игнатов да не допуска такива „досадни“ моменти в своите научни разработки.

Изложените ми дотук изводи, въпреки критичните ми бележки, ми дават основание убедено да призова уважаемото научно жури да присъди на гл. ас. д-р Любомир Ангелов Игнатов академичната длъжност „доцент“, като самият аз ще гласувам за това без колебание.

проф. дбн Дилян Николчев

София, 28 ноември 2021 г.